

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

19 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție, în componența:

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie și Talpă Boris

Cu participarea:

Procurorului

Gușan Pavel

Recurentului

Baran Victor

a examinat, în ședință publică, recursul declarat de către Baran Victor, împotriva încheierii Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 18 mai 2023, prin care avocatului Baran Victor, i-a fost aplicată amenda judiciară în mărime de 20 (douăzeci) unități convenționale, ceea ce constituie suma de 1 000 (una mie) lei, pentru neprezentare nemotivată în ședința de judecată din 28 martie 2023, convocată la sediul Curții de Apel Cahul, și neinformarea instanței de apel despre cauzele neprezentării.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

În ședință s-au prezentat:

Recurentul Baran Victor, reiterând argumentele invocate în recurs, a solicitat casarea încheierii Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 18 mai 2023, privind aplicarea amenzii judiciare în privința sa.

Procurorul Gușan Pavel, s-a pronunțat pentru respingerea recursului declarat de Baran Victor, cu menținerea încheierii de aplicare a amenzii judiciare în privința avocatului.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 18 mai 2023, avocatului Baran Victor, i-a fost aplicată amenda judiciară în mărime de 20 (douăzeci) unități convenționale, ceea ce constituie suma de 1.000 (una mie) lei, pentru neprezentare nemotivată în ședința de judecată din 28 martie 2023, convocată la sediul Curții de Apel Cahul, și neinformarea instanței de apel despre cauzele neprezentării.

2. Împotriva încheierii nominalizate, avocatul Baran Victor, în termen, a declarat recurs, prin care solicită admiterea acestuia cu casarea încheierii Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 18 mai 2023, privind aplicarea amenzii judiciare în mărime de 20 unități convenționale în privința sa, în cauza penală la învinuirea lui Baran Roma în baza art. 264 alin. (2) Cod penal, ca fiind neîntemeiată.

Referitor la termenul de declarare a recursului, menționează că la data de 30.06.2023, a recepționat prin intermediul serviciului poștal, încheierea din 18.05.2023.

2.1. Potrivit recursului, Baran Victor, critică încheierea instanței de apel pentru netemeinicie, subliniind că a relatat instanței despre negocierile cu ex-beneficiarul Baran Roma, asupra (ne)încheierii contractului de asistență juridică, explicând circumstanțele date, la solicitarea Curții de Apel prin scrisoarea din 04.05.2023.

Potrivit art. 201 alin. (4) pct. 3 Cod de procedură penală, în temeiul căreia i-a fost aplicată amenda judiciară, se sancționează cu amendă judiciară următoarele abateri: neprezentarea nejustificată a martorului, expertului, specialistului, interpretului, traducătorului sau *apărătorului legal citați* la organul de urmărire penală sau instanță, precum și a procurorului la instanță și neinformarea acestora despre imposibilitatea prezentării, când prezența lor este necesară.

Contrar prevederilor indicate, avocatul Baran Victor, a fost sancționat, în situația în care nu a avut această calitate la examinarea cauzei în instanța de apel, or, nu avea un contract de asistență juridică încheiat cu inculpatul Baran Roma și respectiv nu avea împuternicirile necesare pentru a putea participa în proces în calitate de apărător al inculpatului.

Explică că a înștiințat inculpatul Baran Roma, despre necesitatea încheierii unui contract de asistență juridică pentru participarea în fața Curții de Apel Cahul, în ordinea de apel, la care până la data de 27.03.2023 (dată premergătoare a ședinței de judecată), a fost asigurat verbal despre acordul acestuia de a avea relații contractuale, însă, în ultima zi d-lui a refuzat încheierea contractului de asistență juridică.

Potrivit descripivului încheierii, instanța a dispus sancționarea sa, la demersul procurorului, pentru neprezentare în ședința de judecată din 28.03.2023, care însă potrivit încheierii din 18.05.2023 nu a fost susținut, procurorul făcând referire la temeinicia explicațiilor date de avocatul Baran Victor.

3. Judecând recursul declarat, în baza materialelor cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs hotărârile penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Instanța de recurs, în temeiul art. 448 Cod de procedură penală, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosar și a oricăror documente noi prezentate de părți. Respectiv, instanța verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin încheierea din 18 mai 2023, Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul a dispus: *"Se aplică avocatului Baran Victor amenda judiciară în mărime de 20 (douăzeci) unități convenționale, ceea ce constituie suma de 1.000 (una mie) lei, pentru neprezentare nemotivată în ședința de judecată din 28 martie 2023, convocată la sediul Curții de Apel Cahul, și neinformarea instanței de apel despre cauzele neprezentării."*

Potrivit art. 201 alin. (8) Cod de procedură penală, încheierea instanței de judecată privind aplicarea amenzii judiciare poate fi atacată separat cu recurs.

Conform esenței juridice a prescripțiilor din art. 201 și 342 Cod de procedură penală, încheierea privind aplicarea amenzii judiciare trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept, precum și motivele adoptării soluției date.

În conformitate cu alin. (1) art. 201 din Codul de procedură penală – amenda judiciară este o sancțiune bănească aplicată de către instanța de judecată *persoanei* care a comis o abatere în cursul procesului penal.

Potrivit art. 201 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, se sancționează cu amendă judiciară *neprezentarea nejustificată a apărătorului legal citat la instanță*, și neinformarea acestuia despre imposibilitatea prezentării, când prezența lui este necesară.

Colegiul penal analizând conținutul recursului declarat, constată la caz, prezența temeiului de casare exprimat prin faptul că, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, temei prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 444 Cod de procedură penală.

Potrivit încheierii din 18 mai 2023, avocatul Baran Victor, a fost sancționat cu amendă judiciară în baza art. 201 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală pentru: "... neprezentare nemotivată în ședința de judecată din 28 martie 2023, convocată la sediul Curții de Apel Cahul, și neinformarea instanței de apel despre cauzele neprezentării...".

Sub aspectul dat, Colegiul penal, din descriptivul încheierii recurate, constată că avocatul Baran Victor, la 03.02.2023 a recepționat citația pentru ședința de judecată din 28.03.2023, ora 15:45.

În ședința din 28.03.2023, inculpatul Baran Roma, a explicat instanței că apărătorul său ales l-a telefonat în ziua precedentă, informându-l că va trebui să-i achite serviciile și, neajungând la consens, avocatul nu se va prezenta.

La rândul său, avocatul Baran Victor a explicat prin înștiințarea din 04.05.2023, că personal l-a înștiințat pe inculpat despre necesitatea încheierii unui contract de asistență juridică pentru participarea în fața Curții de Apel Cahul, la care până la data de 27 martie 2023 (data care a precedat ședința de judecată) a fost asigurat verbal despre acordul acestuia de a avea relații contractuale cu el, iar în ultima zi inculpatul a refuzat să se mai prezinte la birou pentru a încheia contract de asistență juridică.

Ținând cont de circumstanțele descrise, sancționarea lui Baran Victor, în temeiul art. 201 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, potrivit căreia se sancționează cu amendă judiciară "...neprezentarea nejustificată a apărătorului legal citat la instanță...", se constată drept neîntemeiată, fiind în fapt justificată neprezentarea avocatului Baran Victor, în ședința de judecată din 28.03.2023 de însăși inculpatul Baran Roma, care a comunicat instanței că nu are bani pentru a achita serviciile acestuia, și nemijlocit prin explicațiile scrise din 04.05.2023 a avocatului sancționat, care a relatat că nu are împuterniciri pentru a reprezenta inculpatul în instanța de apel.

Însă, circumstanțele menționate mai sus, nu au fost supuse aprecierii în fapt și în drept de către instanță la aplicarea propriu zisă a amenzii judiciare față de avocatul Baran Victor, or neîncheierea contractului de asistență juridică nu este imputabilă avocatului Baran Victor, iar obligarea acestuia la prezentarea în instanță este imposibilă în lipsa unui angajament contractual.

Astfel că motivarea temeiului de sancționare așa cum a fost formulat de instanța de apel, nu constituie o abatere și în fond răstoarnă soluția pronunțată, în consecință se atestă lipsa motivării soluției privind sancționarea recurentului, în raport cu circumstanțele de fapt și de drept prin prisma normei prevăzută de art. 201 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, care ar întemeia concluzia de neprezentare nejustificată.

Mai mult ca atât, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 18.05.2023, extras din Programul Integrat de Gestionare a dosarelor, chestiunea privind sancționarea avocatului Baran Victor, pentru neprezentarea în ședința precedentă, nici nu a fost pusă în discuție, părțile prezente fiind doar informate despre cererea procurorului în acest sens.

Astfel, contrar prevederilor art. 336 alin. (3) pct. 7) Cod de procedură penală, potrivit cărora procesul-verbal al ședinței de judecată trebuie să cuprindă: cererile și demersurile

formulate de părți și de ceilalți participanți la proces și încheierile date de instanță, fie consemnate în procesul-verbal, *fie întocmite separat, cu mențiunea respectivă în procesul-verbal*, în speță mențiunea instanței în acest sens lipsește în procesul-verbal din 18.05.2023, data emiterii încheierii de sancționare a avocatului Baran Victor.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, casând integral hotărârea atacată, în cazul în care ea este neîntemeiată și dispune încetarea procedurii.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal consideră că recursul avocatului Baran Victor este întemeiat și urmează a fi admis, iar încheierea instanței de apel privind aplicarea amenzii judiciare urmează a fi casată, cu dispunerea încetării procedurii.

4. Reieșind din cele expuse, potrivit art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul declarat de către Baran Victor, casează integral încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 18 mai 2023, privind sancționarea avocatului Baran Victor cu amendă judiciară în mărime de 20 unități convenționale și dispune încetarea procedurii privind amenda judiciară.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la 19 iulie 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris